

Afghanska kvinnor springer mot ljusare tider

11-åriga Nargez Oaqel på bana 4, i orange t-shirt och svarta shorts, är en lovande ung sprintertjej som deltog i Sydasiatiska spelen i mars i år.

Text och bild: Natasha Brieger

Bara månader före den pampiga OS-invigningen i olympiadens hemstad Aten börjar det afghanska OS-laget ta form. I dagsläget ser det ut som att fem idrottsmän kommer att representera Afghanistan i grenarna 100 meter löpning, boxning, taekwondo och judo. För första gången någonsin ingår kvinnor i det afghanska OS-laget.

Robina Muqimyar är en bestämd 17-åring, iklädd brokig träningsoverall och bak-och-framvänd keps. Hon vet att hon inte kommer att springa hem en medalj i Aten. Personbästa på 100 meter är cirka tre sekunder från världsrekordet. Och i de Sydasiatiska spelen (SAF Games) som gick av stapeln i Islamabad i mars, sprang hon i mål långt efter sina konkurrenter från Sri Lanka, Bangladesh, Nepal,

Indien, Maldiverna och Pakistan.

– Jag vet att tjejerna jag tävlar mot har tränat i åtta eller tio år, medan det har varit krig i mitt land. De är vana vid professionella tränare och bra utrustning, medan vi springer på trasiga banor eller i Kabuls raserade idrottshallar.

Som pionjär bland afghanska idrottskvinnor har Robina Muqimyar redan börjat vänja sig vid intervjuer och medieuppmärksamhet. Hon berättar att hon har spelat basket och friidrottat i knappt ett år, men att hon alltid har gillat att sporta och tävla med kompisarna. Träningen på professionell nivå började för bara några månader sedan, efter att den Afghanska olympiska kommittén arrangerat särskilda löptävlingar för flickor i Kabul. Där identifierades Robina som en lovande friidrottare.

Stig Traavik, en norsk diplomat och före detta judomästare, är en av dem som har fått i uppgift att blåsa liv i den afghansk idrotten. Han har tagit tjänstledigt från ambassaden i Kabul för att hjälpa den Afghanska olympiska kommittén på fötter och för att bygga upp ett lag inför OS i Aten. Han betonar att det har krävts stora insatser för att hitta kvinnliga idrottstalanger. Förberedelserna kom i gång på riktigt först i höstas, sedan afghanska Lima Asimi sprungit 100 meter under världsmästerskapen i Paris.

– Det var ett stort och symboliskt steg att en afghansk kvinna deltog i tävlingen.

Under flera år var Afghanistan utslutet från all internationell idrott, främst på grund av talibanregimens restriktioner mot kvinnor. Lima Asimi,

Nargez väcker uppmärksamhet och trots att hon kom sist i Sydasiatiska spelen blev hon jätteglad.

som egentligen spelar i volleybollaget vid Kabuls universitet, hann bara få en veckas träning i friidrott inför världsmästerskapen. Hon nådde mållinjen dryga sju sekunder efter vinnaren, men hennes insats uppmärksammades över hela världen. Efter det startade en stor talangjakt för att försöka hitta fler lovande idrottsflickor till OS.

– Vi ordnade tävlingar på skolorna i Kabul och ute i provinserna och ibland ville flera hundra flickor delta. Vi hade aldrig föreställt oss att intresset skulle vara så stort, säger Traavik.

Stig Traavik betonar att olympiska kommitténs arbete inte enbart handlar om att hitta begåvade individer som med särskild coaching kan formas till framtida idrottstjärnor. Till stor del måste det handla om att uppmuntra idrott på gräsrotsnivå. Om Afghanistan

ska kunna producera idrottare som kan stå sig i den internationella konkurrensen krävs det att man ökar intresset och resurserna för idrott på bred front, även utanför Kabul. Men för det krävs stora satsningar på infrastruktur, vilket i sin tur kräver stora investeringar av utländska givare.

Masoud Azizi, som ska springa 100-meter i Aten, sponsras av Irans olympiska kommitté och tränar i Teheran, eftersom det inte finns en enda fungerande bana i Kabul. Liksom samtliga i det afghanska OS-laget har han egentligen inte kvalificerat sig för tävlingen utan i stället fått en särskild inbjudan, ett så kallad ”wild card”, av Internationella olympiska kommittén.

Utöver infrastruktur-ur och pengar är utvecklingen av idrotten också beroende av den politiska utvecklingen i landet. Flickor kommer till exempel inte kunna idrotta i stor skala förrän de får större frihet att röra sig utanför hemmet.

Det kommer förmodligen dröja innan afghanska idrottare vinner medaljer i utländska tävlingar.

– Det viktigaste nu är att Afghanistan överhuvudtaget är med i OS. Det, liksom ett medlemskap i FN, är ett symboliskt erkännande av Afghanistan

som ett ”riktigt land”, menar Stig Traavik.

Han tror att idrotten på lång sikt kan stärka nationen genom att sammanföra ungdomar från olika provinser och etniska grupper. Dessutom kan den skapa positiva förebilder för unga pojkar och flickor.

Elvaåriga Nargez Qaqel personifierar på många sätt förhoppningarna inför framtiden. Hon anses vara en lovande löpartalang och deltog också i de Sydasiatiska spelen i Islamabad.

– Jag blev jätteglad, trots att jag kom sist. Alla vet ju att jag är yngst och knappt har tränat något, säger hon med en ljus men oblyg röst från hotellsoffan, där hon kilat in sig mellan mig och sin tränare Aqila Shirzad.

Nargez är kortklippt och en späd flickkropp skymtar under den stora orange T-shirten. Utanför sportarenan i Islamabad turas tränarna om att hissa upp henne i luften inför nyfikna journalister och fotografer. Nargez kommer inte att åka till OS i år, men

hon anses vara ett stort löfte inför framtiden.

– Mina föräldrar är väldigt stolta och glada för min skull. De vill att jag ska satsa på idrotten, säger hon. ■

Afghanistan i OS 2004

- Totalt kommer fem utövare att delta i Aten-OS i sommar. Två av dessa är kvinnor, varav en inväntar definitivt besked.
- Friidrott/100 m : **Massoud Azizi** och **Robina Muqimyar**
- Boxning: **Basharmal Sultani** (69kg)
- Brottning: **Bashir Ahmad Rahmati** (55kg Freestyle)
- Judo: **Freba Razzey** – väntar fortfarande på definitivt besked om att få delta i spelen.